

ה"ת 8897/01/22 - יוסף אלקובי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 8897-01-22 מדינת ישראל נ' אלקובי ואח'
תיק חיצוני:

לפני	כבוד השופט אבי וסטרמן
מבקש	יוסף אלקובי
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

רקע

1. לפני בקשה לגביית עדות מוקדמת לפי סעיף 117 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982.
2. ההליך שבנדון עניינו בקשה להארכת תוקף החזקת תפוסים אשר נתפסו במסגרת חקירה שהתנהלה נגד המבקש. הבקשה לגביית עדות מוקדמת הוגשה לראשונה ביום 20.7.23, וזאת על רקע בקשת המשיבה להארכה (נוספת) של החזקת התפוסים ב- 180 ימים, אשר הוגשה ביום 11.7.23.
3. בהחלטתו מיום 7.8.23, הורה כב' השופט אבו שחאדה על הארכת תוקף התפיסה בכ- 90 ימים בלבד, וקבע כי לא יהיה מקום להארכת נוספת. על רקע זה, קבע עוד כי מתייתר הצורך לדון בבקשה לגביית עדות מוקדמת, וכן בבקשות נוספות שהגיש המבקש.
4. המשיבה הגישה ערר על החלטת בית משפט השלום; על רקע דחיות של מועד הדיון בערר, בין היתר על רקע המצב הבטחוני, הורה בית המשפט המחוזי ביום 11.10.23 על הארכת תוקף התפיסה עד לדיון בערר. בהמשך לכך, עתר המבקש באותו מועד לכך כי תינתן החלטה בבקשתו לגביית עדות מוקדמת ובבקשותיו הנוספות.
5. הבקשה הועברה לטיפול, ונקבע דיון ליום 30.10.23. תחילה נשמעה בקשת המבקש לפסילתי; לאחר שדחיתי את הבקשה, נשמעו טענות הצדדים לעניין הבקשה לגביית עדות מוקדמת.

הבקשה והתגובה

6. המבקש אינו מיוצג בהליך זה, והגיש את הבקשה בעצמו. אודה כי התקשיתי להבין עד תום את מכלול טענותיו של המבקש, הן מבחינה עובדתית והן לעניין העילות המצדיקות, לשיטתו, גביית עדות מוקדמת.

7. מכל מקום, במסגרת הבקשה עותר המבקש לגביית עדות מוקדמת ממספר גורמים:

- מר דוד בלדב וגב' אודט בלדב, וזאת לאור "מעורבותם ברכישת הנכס נשוא התיק דנן. הנכס ברחוב הלנה כגן 6 בירושלים" [הנכס התפוס - א.ו.]. נטען כי מדובר באנשים מבוגרים אשר מצבם הרפואי קשה.

- הוריו של המבקש אשר "נחקרו חקירת שווא לכאורה בגין הבית של הוריו של המבקש", גם הם מבוגרים וסובלים ממצב רפואי מורכב.

- עו"ד דניאל כהן, אשר ככל שעלה בידי להבין, מייחס לו המבקש הפעלת לחצים ואיומים כלפיו, וזאת על רקע התארכות ההליכים.

- גב' אלה אלקובי, "אשתו/פרודתו של המבקש", גם עדותה נדרשת, לפי הטענה, בקשר לנכס האמור.

- מר יגאל ברזני וחוקרי ביטוח לאומי אשר "הילכו אימים על אלקובי [המבקש - א.ו.] ומשפחתו", וכן מר אלי ישי.

- הפרקליטים המלווים את החקירה מטעם פרקליטות מיסוי וכלכלה "לגבי הלחצים שמופעלים או הופעלו עליהם" בקשר להוצאת מכתב היידוע למבקש, על רקע טעות שנפלה בו.

8. לעניין העילה המצדיקה גביית עדות מוקדמת, נטען כאמור לגילם ומצבם הרפואי המורכב של חלק מן העדים, וכן כי העדות חשובה לבירור האשמה "במיוחד נוכח איומים ואמצעי לחץ והפחדה לרבות בקשות להבטחת טובות הנאה שדורשים מהמבקש גורמים שונים שזה לא המקום לפרטם"; כן טוען המבקש טענות נוספות הנוגעות להתנהלות החקירה.

9. במסגרת הדיון שהתקיים כאמור ביום 30.11.23 חזר המבקש על בקשתו, תוך שהפנה שוב לנושא הנכס התפוס ומצבם הרפואי של חלק מהעדים, וציין כי אשתו נחקרה בקשר לעבירה של הלבנת הון בנוגע לנכס התפוס.

10. לעמדת המשיבה, בתגובתה בכתב מיום 30.7.23 ובטיעון בע"פ, יש לדחות את הבקשה אשר כוללת טענות שונות הנתענות בעלמא וללא כל ביסוס. נטען כי הליך של גביית עדות מוקדמת מהווה חריג לסדר הדין הפלילי הרגיל, בפרט בטרם הגשת כתב אישום, והמבקש לא עמד בנטל הנדרש על מנת לשכנע כי התקיימו התנאים

דין והכרעה

11. סעיף 117(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: **החסד"פ**) קובע כלהלן:

"הוגש כתב אישום לבית משפט, רשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, לגבות עדותו של אדם לאלתר, אם ראה שהעדות חשובה לבירור האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט או אם מצא שיש חשש שאמצעי לחץ, איום, הפחדה, כוח או הבטחת טובת הנאה יניאו את העד מלמסור עדות אמת במהלך המשפט; נפתחה חקירה בעבירה ועדיין לא הוגש עליה כתב אישום, רשאי לעשות כן בית משפט השלום או בית משפט מחוזי לבקשת תובע או לבקשת אדם העשוי להיות נאשם בעבירה".

12. על חריגותו של ההליך לפי סעיף 117 לחסד"פ עמד בית המשפט העליון בע"פ 4345/08 **אולמרט נ' מדינת ישראל** (20.5.08). בהחלטה צויין כי מטבע הדברים, לא מדובר בדרך הדיון הרגילה. עם זאת, לא מדובר בהליך נדיר והוא מתקיים בנסיבות מתאימות, ויש להפעילו במשנה זהירות כאשר מתקיימים התנאים הנדרשים לכך בחוק (ר' גם ת"פ (מחוזי ירושלים) 14634-12-21 **מדינת ישראל נ' מונטג ואח'** (24.11.22)).

13. סעיף 117(א) קובע שני תנאים הנדרשים לצורך גביית עדות מוקדמת: הראשון, כי מדובר בעדות חשובה לבירור האשמה, והשני, כי קיים יסוד סביר להניח שלא ניתן יהיה לגבותה במהלך המשפט, או שקיים חשש כי "אמצעי לחץ, איום, הפחדה, כוח או הבטחת טובת הנאה" יניאו את העד מלמסור עדות אמת במשפט. בהליך זה ניתן לנקוט בין לאחר הגשת כתב אישום, ובין בטרם הוגש.

14. אקדים ואומר כי הבקשה אינה מגלה, אף לא בקירוב, עילה המצדיקה גביית עדות מוקדמת.

15. דומה כי ניתן לחלק לשתי קבוצות את העדים הפוטנציאליים אליהם מתייחסת הבקשה. הקבוצה הראשונה כוללת עדים אשר לשיטת המבקש, עדותם נוגעת לנושא הנכס התפוס - בהם מר וגב' בלדב, וגב' אלה אלקובי. לא הובהר בהקשר זה מדוע בעניינם של עדים אלה מתקיים התנאי בדבר זיקה בין העדות לבין בירור האשמה. טענות הנוגעות לרכוש תפוס אינן בהכרח נוגעות לבירור האשמה, וככאלה מקומן להתברר במסגרת הליך התפיסה הזמנית, במסגרת בקשה של טוען לזכות ברכוש. כך אכן היה בהליך דנן; לעניין זה אפנה לפרוטוקול הדיון מיום 24.4.22 בו נשמע מר דוד בלדב, לפרוטוקול הדיון מיום 6.6.22, ולהחלטת כב' השופט מלמד מיום 26.6.22. העובדה כי לטענת המבקש אשתו נחקרה בקשר לעבירה של הלבנת הון בנוגע לנכס, אין בה כשלעצמה כדי להקים את התנאי של היות העדות חשובה לבירור האשמה.

אשר על כן, לא מתקיים התנאי הראשון הנדרש בסעיף; למעלה מן הצורך יצוין כי המבקש לא הציג כל אסמכתאות לתמיכה בטענתו בדבר התקיימותו של התנאי השני הנדרש בסעיף. לגבי עדותה של גב' אלקובי, לא הובהר כלל

מדוע מתקיים בה תנאי זה.

16. בקבוצת העדים הפוטנציאליים השנייה גורמים שונים בהם עו"ד אשר המבקש טוען כי מפעיל עליו לחץ ואיומים, חוקרי ביטוח לאומי, וכן הפרקליטים המלווים את החקירה. בנוסף לשאלת התקיימותו של התנאי הדורש זיקה מהותית בין העדויות לבין בירור האשמה, סוגיה שלא הובהרה כלל על ידי המבקש, הרי שלא הונח כל בסיס לתנאי השני הנדרש, לפיו קיימת דחיפות בשמיעת העדות תוך סטייה מסדר הדין הרגיל. טענותיו של המבקש בהקשר זה נטענו בעלמא ובלא כל ביסוס.

17. אשר על כן, הבקשה נדחית.

18. בשולי הדברים יצויין כי המבקש עתר גם לקיום דיון ב"בקשה לגילוי מסמכים" שהגיש, שהינה למעשה, בקשה לקבלת חומרי חקירה. הבקשה טרם נדונה בנסיבות שפורטו לעיל. לא מצאתי מקום לדון בבקשה עתה, מאחר ומדובר בנושא שאינו ממין העניינים המפורטים בהודעת מנהל בתי המשפט בדבר סוגי עניינים שיידונו בבתי המשפט לפי תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל (סדרי דין במצב חירום מיוחד), תשנ"א - 1991.

לכשישתנה המצב המשפטי בעניין זה, יוכל המבקש לפנות בבקשה לקיום דיון.

המזכירות תעביר את ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ו' כסלו תשפ"ד, 19 נובמבר 2023, בהעדר הצדדים.